

KOLEKCJA ZASOBÓW GENOWYCH CZOSNKU POSPOLITEGO (*ALLIUM SATIVUM* L.)

Marta Olas-Sochacka

Zakład Zasobów Genowych Roślin Ogrodniczych, Instytut Ogrodnictwa, Skierniewice,
e-mail: marta.olas@inhort.pl

Od 1986 roku w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach utrzymywana jest kolekcja odmian miejscowych czosnku pospolitego (*Allium sativum* L.). Kolekcja obejmuje 539 obiektów, w tym 296 obiektów tworzących pędy kwiatostanowe oraz 243 obiekty nie tworzące pędów kwiatostanowych. Kolekcja gromadzona przez wiele lat stanowi olbrzymie bogactwo zmienności cech, które zasługuje na szczególną ochronę.

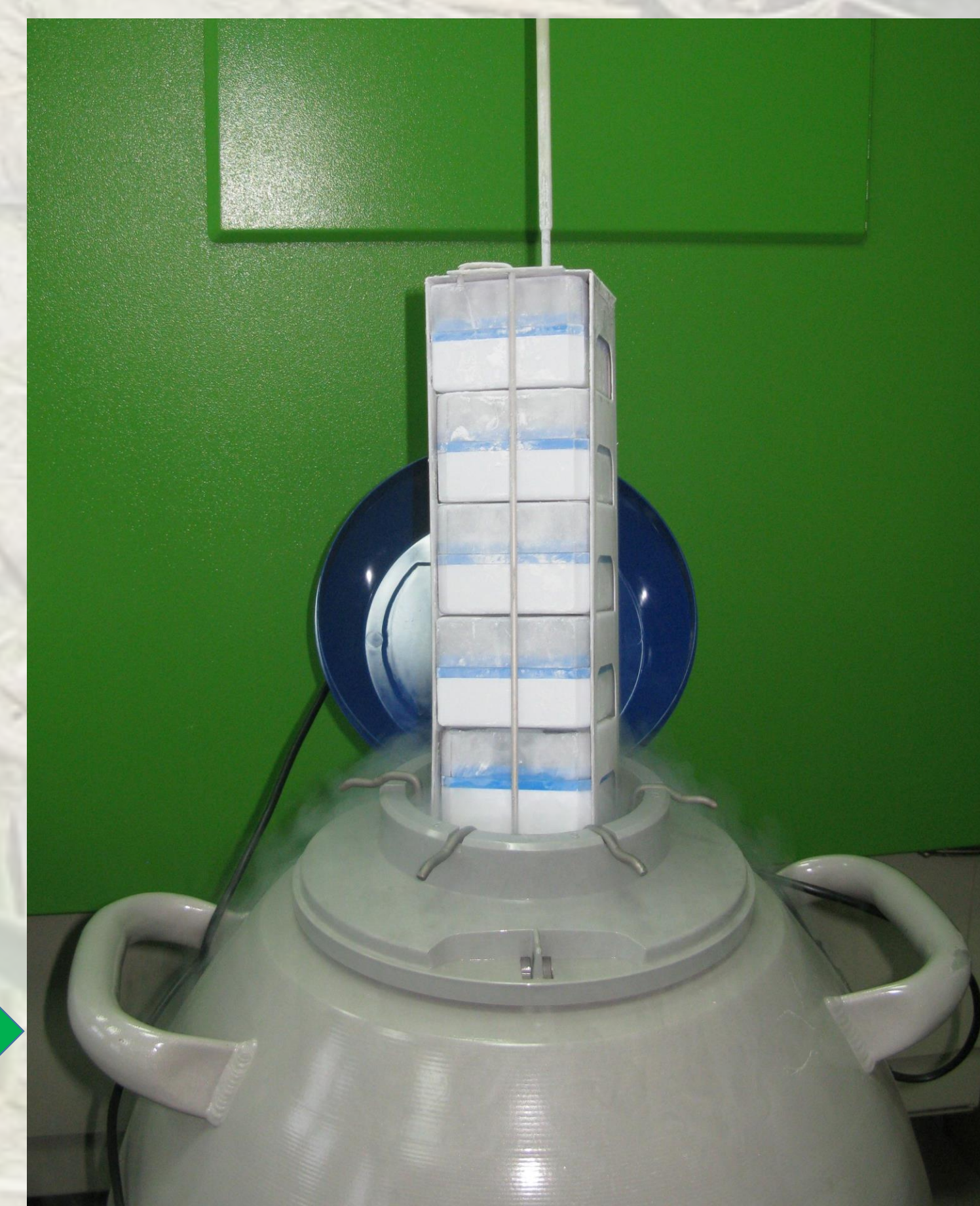
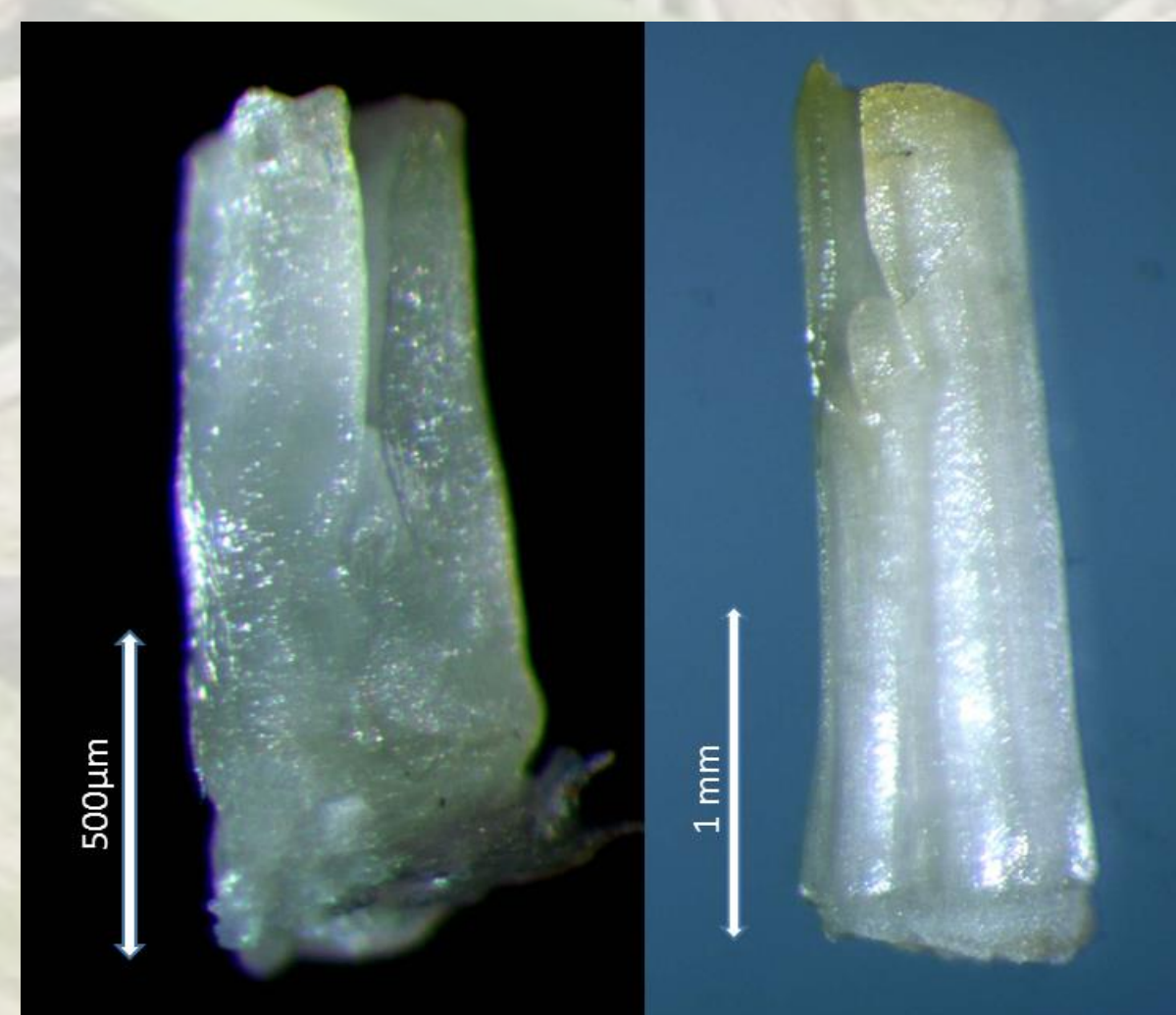
14K, 43K, 450K – przekrój poprzeczny przez główkę czosnku – obiekty nie tworzące pędów kwiatostanowych
440K, 501K, 499K – przekrój poprzeczny przez główkę czosnku – obiekty tworzące pędy kwiatostanowe

Cebulki powietrzne – obiekty czosnku tworzącego pędy kwiatostanowe

Pod względem liczby obiektów polska kolekcja czosnku znajduje się na trzecim miejscu w Europie. Największa kolekcja czosnku w Europie zlokalizowana jest w Crop Research Institute, Olomouc Czechy i obejmuje 648 obiektów, drugą jest kolekcja w Centro de Investigación y Formacion Agrario, Hiszpania i liczy 633 obiekty.

Utrzymywanie tak dużej kolekcji w warunkach polowych wiąże się z zagrożeniami ze strony czynników biotycznych (patogeny, szkodniki) i abiotycznych (mróz, susza, zalewanie). Konieczne jest zatem stworzenie duplikatów obiektów kolekcyjnych. Nowoczesne formy ochrony *ex situ* zasobów genowych polegają na przechowywaniu materiału roślinnego w warunkach spowolnionego wzrostu kultury *in vitro*, bądź zabezpieczeniu go w warunkach ciekłego azotu (-196°C). W Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach podjęto działania w celu utworzenia międzynarodowego kriobanku genów czosnku pospolitego (Czechy-Niemcy-Polska). Aktualnie w kriobanku genów przechowywanych jest 159 obiektów czosnku pospolitego, w tym 74 obiekty pochodzące z polskiej kolekcji.

Stożki wzrostu czosnku przechowywane w ciekłym azocie (-196°C)

Praca została wykonana w ramach programu wieloletniego IHAR-IO (2015-2020), zadanie 1.3 „Gromadzenie, zachowanie w kolekcjach *ex situ*, kriokonserwacja oraz charakterystyka, ocena, dokumentacja i udostępnianie zasobów genowych i informacji w zakresie roślin warzywnych, sadowniczych, ozdobnych i miododajnych oraz spokrewnionych dzikich gatunków”, finansowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.